

Nr 232.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anvisande av medel för höjande av medelinköpspriset för remonter under år 1917; given Stockholms slott den 14 april 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att för höjande av medelinköpspriset för remonter under innevarande år från 1,150 kronor till 1,500 kronor må av de under statskontorets förvaltning stående s. k. hästförsäljningsmedlen tagas i anspråk ett belopp av högst 330,400 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

G U S T A F.

J. Åkerman.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 14 april 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Statsråden VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÅRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Departementschefen, statsrådet Åkerman, anhöll härefter att få underställa Kungl. Maj:ts prövning en av arméförvaltningens intendentsdepartement gjord framställning om anvisande av medel till förhöjning av medelinköpspriset för remonter under år 1917 samt anförde därvid följande:

»För inköp av remonter för armén äro särskilda minimi- och maximipriser av Kungl. Maj:t bestämda. Till grund för ordinarie re monteringsanslagets beräkning ligger emellertid ett visst medelinköpspris. Enligt nådigt brev den 1 juni 1900 var minimipriset för varje remont beräknat till 600 kronor samt maximipriset till 1,000 kronor. Genom beslut den 17 november 1911 höjde Kungl. Maj:t minimipriset till 700 kronor.

Sedan 1913 års riksdag med godkännande av en utav Kungl. Maj:t gjord framställning, enligt vilken det förut gällande medelinköpspriset, 825 kronor, skulle höjas till 850 kronor, medgivit viss ökning av ordinarie remonteringsanslaget för år 1914, bestämdes genom nådigt brev den 3 oktober 1913 inköpspriset för varje remont till lägst 700 kronor och högst 1,200 kronor.

Jämväl för åren 1915 och 1916 beräknades medelinköpspriset för varje remont till 850 kronor.

Såsom uti 1916 års statsverksproposition (fjärde huvudtiteln, sid. 258—261) närmare omförmäles, hemställde chefen för remonteringsstyrelsen uti underdånig skrivelse den 10 november 1915, att för år 1916 måtte, utöver redan beviljade medel, anvisas ett belopp av 50,000 kronor, så att medelpriset för remonterna kunde beräknas till 900 kronor samt maximipriset höjas från 1,200 kronor till 1,500 kronor.

Sedan inspektören för kavalleriet uti avgivet yttrande på det kraftigaste tillstyrkt den gjorda framställningen, förklarade arméförvaltningens intendentsdepartement uti underdånigt utlåtande den 30 november 1915 sig anse, att rådande förhållanden å hästmarknaden syntes nödvändiggöras åtgärders vidtagande i det av chefen för remonteringsstyrelsen angivna syftet. Enda medlet att upprätthålla hästuppfödarnas intresse för den för armén nödvändiga ädla hästaveln syntes vara att höja remontpriset, i samma mån som priset å kallblodiga hästar stege. Den föreslagna höjningen av maximipriset för remonter under år 1916 ansåge departementet icke vara för högt tilltagen, alldenstund kallblodiga hästar av jämförelsevis låg kvalitet för det dåvarande med begärlighet köptes till detta pris. De rådande konjunkturerna syntes också nödvändiggora den höjning av anslaget till inköp av remonter under år 1916, som chefen för remonteringsstyrelsen föreslagit. Då under året något mer än 900 remonter erfordrades, uppginge den begärda anslagsökningen endast till omkring 50 kronor för remont, vilken ökning måste anses synnerligen lågt tilltagen under dåvarande förhållanden. Medelinköpspriset skulle då bliva höjt från 850 kronor till omkring 900 kronor. Med stöd av vad sålunda anförts, hemställde intendentsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte medgiva, *dels* att för inköp av remonter under år 1916 finge, utöver de i staten för anslaget till remonter m. m. för nämnda år anvisade medlen, användas ett belopp av högst 50,000 kronor, att gäldas från å anslaget befintliga reservationer, *dels ock* att maximipriset å remont för år 1916 höjdes från 1,200 kronor till 1,500 kronor.

Vid ärendets anmälan inför Kungl. Maj:t den 14 januari 1916 förklarade föredragande departementschefen sig anse, att med hänsyn till vad myndigheterna anført en höjning av maximiinköpspriset för remonter under år 1916 borde vidtagas. Därest detta, såsom föreslagits, bestämdes till 1,500 kronor, skulle för år 1916 erfordras högst 50,000 kronor utöver vad av riksdagen för ändamålet beräknats. Då ifrågasvarande höjning föranleddes av de på grund av rådande förhållanden gällande höga hästpriserna, ansåge departementschefen, i likhet med chefen för jordbruksdepartementet, med vilken han i ärendet samrått, att berörda ökade kostnader lämpligen borde utgå från de under statskontorets förvaltning stående s. k. hästförsäljningsmedlen.

På grund av den höjning av maximiinköpspriset, som sålunda syntes böra äga rum för år 1916, hade, såsom departementschefen vidare anförde, det kunnat ifrågasättas, huruvida icke medelinköpspriset för remont borde för år 1917 höjas från 850 kronor till 900 kronor. Då emellertid någon framställning om en sådan höjning icke föreläge — arméförvaltningen hade i sin beräkning av anslaget för nämnda år utgått från ett medelinköpspris av 850 kronor — och det icke vore möjligt att för det dåvarande fullt överskåda förhållandena, ansåge departementschefen, att man vid anslagets beräkning för år 1917 borde utgå från samma medelinköpspris som dittills. Skulle en höjning av maximiinköpspriset jämväl för detta år visa sig ofrånkomlig, syntes därav föranledda ökade kostnader kunna bestridas från de å remonteringsanslaget förefintliga reservationerna.

I enlighet härmed beräknades i 1916 års statsverksproposition medelinköpspriset för remonter under år 1917 till 850 kronor. Här emot framställde riksdagen icke någon erinran.

I överensstämmelse med vad i 1916 års statsverksproposition ställts i utsikt, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 25 februari 1916, att för inköp av remonter under år 1916 finge, utöver de i staten för remonteringsanslaget anvisade medel, utbetalas ett belopp av ytterligare högst 50,000 kronor att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande. Därjämte förordnades, att, utan hinder av bestämmelserna i brevet den 3 oktober 1913, 1,500 kronor skulle utgöra det högsta pris, vilket finge erläggas för remont, som under år 1916 inköptes för statens räkning.

Genom brev den 7 juli 1916 föreskrev Kungl. Maj:t, att förenämnda av civila departementet förskjutna 50,000 kronor skulle ersättas av de under statskontorets förvaltning stående s. k. hästförsäljningsmedlen.

Efter det arméförvaltningens intendentsdepartement uti underdånig skrivelse den 29 augusti 1916 anmält, att priset på hästar under senare tid i hög grad ökats och att det kunde befaras, att endast undermåliga hästar skulle kunna inköpas, om icke inköpspriset för remonter höjdes, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 9 september 1916, att av besparingarna å remonteringsanslaget, som därtill lämnade tillgång, ett belopp av högst 15,000 kronor finge ställas till remonteringsstyrelsens förfogande för att för nämnda styrelse möjliggöra att i förekommande fall betala högre pris för remonter än det för år 1916 bestämda maximipriset, 1,500 kronor.

Uti sin framställning angående lantförsvarets medelsbehov för år 1918 anförde arméförvaltningen, att det med hänsyn till de betydligt ökade hästprisen samt den därav föranledda höjningen av maximipriset kunde ifrågasättas, huruvida icke medelpriset för remonterna borde höjas. Då emellertid förhållandena å hästmarknaden vore långt ifrån stabila och det för närvarande icke vore möjligt att med någon grad av visshet beräkna kostnaderna för anskaffande av remonter år 1918, syntes det vara lämpligast att av riksdagen begära anvisande av extra ordinarie medel för mötande av den sannolikt även under år 1918 kvarstående prisstegringen å hästar, men fortfarande såsom hittills beräkna det ordinarie statsanslaget till remonter efter ett medelinköpspris av 850 kronor för remont.

I enlighet härmed har i årets statsverksproposition remonteringsanslaget för år 1918 beräknats efter samma medelinköpspris som hittills eller 850 kronor för remont, varjämte till förstärkning av samma anslag äskats ett extra anslag, beräknat efter i medeltal 300 kronor för varje remont. Medelinköpspriset för år 1918 skulle alltså utgöra ($850 + 300 =$) 1,150 kronor.

Dessa beräkningsgrunder hava jämväl blivit av riksdagen godkända.

Under framhållande av de alltmer stegrade prisen å hästar och den därav föranledda svårigheten att för beräknade pris inköpa remonter hemställde chefen för remonteringsstyrelsen i underdånig skrivelse den 28 september 1916, att, utöver de i staten för remonteringsanslaget uppförda belopp till inköp av remonter under år 1917, måtte för sådant ändamål anvisas ytterligare medel, så att medelinköpspriset för remont skulle kunna beräknas till lägst 1,300 kronor i stället för enligt staten 850 kronor och maximipriset, vilket enligt kungl. brevet

Kungl. Maj:ts
beslut den 20
januari 1917.

den 3 oktober 1913 utgjorde 1,200 kronor för remont, höjas till 1,700 kronor.

Sedan från arméförvaltningens intendentsdepartement meddelats, att besparingarna å remonteringsanslaget vid utgången av år 1916 approximativt kunde beräknas uppgå till omkring 240,000 kronor, medgav Kungl. Maj:t den 20 januari 1917, att, utöver de i gällande stat för remonteringsanslaget anvisade medel till inköp av remonter, förefintliga reservationer å samma anslag för år 1916 finge tagas i anspråk för inköp av remonter under år 1917 efter ett beräknat medelpris av 1,150 kronor. Därjämte förordnade Kungl. Maj:t, att, utan hinder av bestämmelserna i brevet den 3 oktober 1913, 1,700 kronor skulle utgöra det högsta pris, vilket finge erläggas för remont, som under år 1917 inköptes för arméns räkning.

Kungl. Maj:ts
beslut den 2
mars 1917.

Uti underdånig skrivelse den 21 februari 1917 anmälde chefen för remonteringsstyrelsen, att det genom nyssnämnda brev fastställda medelinköpspriset av 1,150 kronor icke under nuvarande förhållanden vore tillräckligt för anskaffande av det under år 1917 erforderliga remontantalet. Under de senaste åren hade efterfrågan på hästar ökat och priserna på vanliga bruksdjur stigit till det dubbla och mera. Detta utövade givetvis en synnerligen stor inverkan på remontpriserna. Erfarenheterna från 1916 års remontinköp hade också givit vid handen, att därest icke remontprisen avsevärt höjdes, arméns remontering skulle äventyras. I enlighet med vad inom stuteriöverstyrelsen tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning angående åtgärder för den ädla hästavelns främjande föreslagit, borde medelinköpspriset för remont för närvarande beräknas till 1,500 kronor. Chefen för remonteringsstyrelsen hemställde därför, att för inköp av remonter under år 1917 måtte anvisas — utöver de under remonteringsanslaget för år 1917 för ändamålet beviljade 803,945 kronor samt de av Kungl. Maj:t den 20 januari 1917 anvisade 240,000 kronor — ytterligare ett belopp av 460,555 kronor.

Uti häröver avgivet utlåtande förklarade arméförvaltningens intendentsdepartement sig icke kunna tillstyrka, att det genom brevet den 20 januari 1917 bestämda medelinköpspriset av 1,150 kronor höjdes, innan någon erfarenhet vunnits om möjligheterna att för detsamma inköpa användbara remonter. Då emellertid de för ändamålet disponibla medlen, även med inräknande av det belopp, som genom nyssnämnda brev ställts till förfogande utöver årets anslag, icke lämnade full tillgång ens för betalande av detta medelpris utan en brist förefunnes av

41,655 kronor, syntes detta belopp böra ytterligare anvisas. Departementet förfogade dock icke över härför erforderliga medel, men ansåge sig kunna ifrågasätta, huruvida icke, i likhet med vad under år 1916 ägt rum, bristen kunde fyllas av medel, som till statsverket influtit genom export av hästar till utlandet. Då de stegrade hästprisen i viss mån kunde hänföras till denna export, syntes det skäligt, att de sålunda för statskassan uppkomna inkomsterna åtminstone till någon del användes för nu ifrågavarande ändamål.

Med anledning av vad intendentsdepartementet sålunda anfört, anvisade Kungl. Maj:t genom brev den 2 mars 1917 för ifrågavarande ändamål högst 41,655 kronor, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Uti skrivelse till arméförvaltningens intendentsdepartement den 27 mars 1917 anmälde chefen för remonteringsstyrelsen, att vid de dittills under året å sex platser inom Uppsala, Södermanlands, Örebro och Jönköpings län företagna remonfinköpen det visat sig, att tillförseln av remonter i jämförelse med föregående år varit, såsom av nedanstående tablå framginge, minskad och att endast ett mindre antal remonter kunnat inköpas.

Chefens för
remonterings-
styrelsen
framställning
den 27 mars
1917.

Uppköpsplats.	Antal utbudna hästar.		Antal köpta remonter.		Antal försmådda bud.	
	1916	1917	1916	1917	1916	1917
Tierp	13	11	8	4	—	4
Flen.....	22	7	11	5	2	1
Nyköping	10	7	5	4	—	2
Örebro	25	9	12	5	3	4
Eksjö	38	36	20	15	—	10
Vetlanda	33	27	9	7	5	9
Summa	141	97	65	40	10	30

Den minskade tillförseln vore i någon mån en följd av den avtagande remontaveln, men berodde än mer på att de låga remontpriserna icke lockade uppfödarna att sälja sina hästar. Att ej flera än 40 remonter blivit inköpta, hade sin grund däri, att ett stort antal säljare vägrat att antaga de anbud, som remonteringsstyrelsen med hänsyn

till det begränsade anslag, som stode till styrelsens förfogande, kunde bjuda för hästarna.

Av de på ovannämnda platser utbudna 97 hästarna hade 70 kunnat godkännas till inköp, och hade anbud växlande mellan lägst 800 kronor och maximipriset 1,700 kronor givits på dessa. För 30 hästar, eller 43 procent, hade säljarna icke antagit anbuden (800—1,300 kronor). Då icke heller de säljare, som av ett eller annat skäl godtagit de erbjudna priserna, vore tillfredsställda med dessa såsom allt för låga i förhållande till för närvarande gällande hästpriser, gäve sig ett allmänt missnöje tillkänna, med påföljd att remontaveln så mycket förr övergäves.

Remonteringsstyrelsen hade beräknat att vid de nu förrättade uppköpen kunna erhålla inemot 70 remonter, vilken beräkning grundat sig dels på den brukliga tillförseln av hästar dels på behovet för uppbbringandet av årets remontkontingent. Emellertid hade, som ovan framhållits, det beräknade antalet remonter icke på långt när kunnat erhållas.

Uppköpen hade hittills pågått i län, där remontaveln dels icke hade någon större utbredning eller såsom i Jönköpings län ej nått någon högre ståndpunkt. I de län, där det övervägande antalet remonter kunnat köpas (t. ex. i Malmöhus län 40 à 50 procent av hela antalet) och där de utbudna hästarna ofta vore av hög kvalitet och därför nu av högt marknadsvärde, såsom användbara icke blott till remonter utan även till arbets- eller vagnshästar, kunde man förvänta, att de till remontköpen anslagna medlen komme att visa sig än mer otillräckliga. Och ju oftare de låga priserna avvisades, dess mindre ofta kunde monteringsstyrelsen, för att anslaget, beräknat efter ett medelpris av 1,150 kronor, ej skulle överskridas, erbjuda de högre priserna intill 1,700 kronor.

Med anledning av vad sålunda förekommit, ansåge sig chefen för monteringsstyrelsen böra meddela, att det icke syntes möjligt att tillnärmelsevis fylla årets behov av remonter.

Arméförvaltningens
intendentsdepartements
framställning.

Med överlämnande av chefens för monteringsstyrelsen förenämnda skrivelse har nu arméförvaltningens intendentsdepartement uti underdånig skrivelse den 3 april 1917 gjort framställning om anvisande av ytterligare medel för remontinköpen under innevarande år samt därvid anfört följande:

Uti ett den 28 december 1916 avgivet underdånigt yttrande rörande de åtgärder, som borde vidtagas för befrämjande av den ädla

hästaveln, hade stuteriöverstyrelsen hemställt, att medelpriset för remonter, som av remonteringsstyrelsen inköptes för arméns behov, måtte från och med år 1917 höjas till 1,500 kronor samt att maximipriset måtte bestämmas till 1,700 kronor och minimipriset till 800 kronor, allt per remont.

Uti häröver den 27 februari 1917 avgivet utlåtande hade intendentsdepartementet anfört, att departementet visserligen ansåge, att den ädla hästaveln inom vårt land vore i hög grad beroende av de pris, som kunde betalas för arméns remonter, och att, med hänsyn till nu gällande höga marknadspris å hästar, det medelpris av 1,150 kronor för remont, efter vilket de till inköp av remonter för år 1917 anvisade och för år 1918 begärda anslagsmedlen beräknats, sannolikt vore för lågt, för att tillgodoseendet av arméns behov av remonter skulle vara fullt tryggt, men att, då ännu icke någon på erfarenhet grundad visshet härom föreläge, samt dessförinnan tillräckliga skäl knappast funnes att hos riksdagen begära ytterligare ökade medel för remontinköp, departementet ansåge sig förhindrat tillstyrka, att medelpriset å remonter omedelbart höjdes utöver ovannämnda 1,150 kronor. Skulle det emellertid visa sig, att remonteringsstyrelsen icke kunde med till förfogande stående medel fylla 1917 års mest oundgängliga behov av remonter, borde det framdeles tagas under övervägande, huruvida framställning skulle hos riksdagen göras om anvisande av ytterligare medel för fyllande av ifrågavarande behov.

Av chefens för remonteringsstyrelsen skrivelse framginge emellertid, att de för närvarande ytterligare uppdrivna marknadsprisen på hästar, såsom departementet befarat, nödvändiggjorde en ökning av remontprisen redan innevarande år, om icke remonteringen vid armén skulle förfelas. Att denna ökning nu skulle behöva bliva så stor som till ett medelpris av 1,500 kronor, syntes emellertid anmärkningsvärt, särskilt med hänsyn därtill att chefen för remonteringsstyrelsen i sin av inspektören för kavalleriet tillstyrkta underdåniga skrivelse den 28 september 1916 hemställt, att medelpriset för remonter måtte bestämmas till 1,300 kronor och att stuteriöverstyrelsen så nyligen som den 18 oktober 1916 vid avgivande av underdånigt utlåtande över denna framställning förklarat sig anse detta belopp tillräckligt.

Då det emellertid torde få antagas, att nämnda myndigheter med sin sakkännedom å ifrågavarande område bäst kunde bedöma de föreliggande omständigheterna, hade intendentsdepartementet för sin del intet att erinra mot, att remontmedelpriset bestämdes till 1,500 kronor

för innevarande år, ifall medel för ändamålet kunde av riksdagen utverkas.

Då det antal remonter, som innevarande år skulle uppköpas, uppginge till 944, utgjorde den erforderliga ytterligare medelsanvisningen ($944 \times 350 =$) 330,400 kronor.

Intendentsdepartementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för höjning under innevarande år av medelpriset för remonter från 1,150 kronor till 1,500 kronor å extra stat för år 1918 anvisa 330,400 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av omhänderhavande medel förskjuta detta belopp redan under år 1917 för att sedermera ersättas av ovannämnda extra anslag.

Departements-
chefen.

Enligt den för innevarande år fastställda staten för användande av anslaget till remonter m. m. skola under året inköpas sammanlagt 944 remonter. Härför finnes i staten anvisat ett belopp av 803,945 kronor. För uppbringande av medelinköpspriset från beräknade 850 kronor till 1,150 kronor har, såsom förut nämnts, Kungl. Maj:t anvisat dels 240,000 kronor från förefintliga reservationer under anslaget, dels ock 41,655 kronor å förskottstitel. Hela det för årets remontinköp disponibla beloppet utgör alltså 1,085,600 kronor. Priset för de remonter, som skola under året inköpas, är bestämt till lägst 700 kronor och högst 1,700 kronor.

Såsom av chefens för remonteringsstyrelsen nyssnämnda skrivelse samt intendentsdepartementets framställning framgår, äro emellertid de medel, som stå till förfogande för årets remontinköp, icke tillräckliga för erhållande av det erforderliga antalet remonter. Anledningen härtill är att söka dels uti den sedan åtskilliga år pågående tillbakagången av den ädla hästaveln, vilken tillbakagång under de senaste 3—4 åren tagit en synnerligen oroande omfattning, dels uti den efter världskrigets utbrott ständigt fortgående stegringen av hästpriserna. Såsom förhållandena numera utvecklats sig, står man inför den situationen, att arméns remontering helt och hållet äventyras, därest icke särskilda åtgärder från statsmakternas sida vidtagas.

Det verksammaste medlet att öka intresset för den ädla hästaveln och därigenom säkerställa arméns remontbehov torde otvivelaktigt vara en höjning av remontprisen. Verkställda utredningar hava nämligen givit vid handen, att den egentliga orsaken till att uppfödarna övergiva den varmblodiga aveln och övergå till den kallblodiga är av rent ekonomisk natur. Denna senare har nämligen visat sig mindre riskabel och mera lönande än den förra. Uti ett den 1 december 1916 avgivet

yttrande rörande de åtgärder, som böra vidtagas för befrämjande av den ädla hästaveln, hava också inom stuteriöverstyrelsen tillkallade sakkunniga föreslagit, att medelpriset å remonter måtte höjas till 1,500 kronor och framdeles, då förändringar däri påkallades på grund av fluktuationer i allmänna marknadspriset för hästar, bestämmas så högt, att uppfödare av ädla hästar kunde påräkna minst lika stor förtjänst å häst, vilken försålles till remont, som ägare av häst av kallblodigt slag vid samma ålder erhöle för sådan häst. Uti sitt förutnämnda häröver den 28 december 1916 avgivna yttrande har stuteriöverstyrelsen tillstyrkt de sakkunnigas förslag, under framhållande av att en höjning av remontpriset till ett belopp, som stode i rimligt förhållande till inom landet allmänt gängse hästpris, vore den viktigaste åtgärd, som för närvarande kunde vidtagas för den varmblodiga hästavelns upprätthållande. Styrelsen ansåge sig jämväl böra framhålla nödvändigheten av att den föreslagna höjningen av medelinköpspriset ägde rum redan under innevarande år. Mycket av det betydande och framgångsrika arbete, som av staten och enskilda personer under de senare årtiondena nedlagts på den varmblodiga hästaveln, hade redan gått förlorat. Försattes de återstående möjligheterna att uppehålla denna avel, vore den tid nära, då ej ens fredsbehovet av hästar för de beridna vapenlagen kunde fyllas, långt mindre mobiliseringsbehovet. Jämväl inspektören för kavalleriet har på det kraftigaste tillstyrkt de sakkunnigas förslag om medelinköpsprisets höjande till 1,500 kronor.

Med hänsyn till vad de sakkunniga myndigheterna sålunda anfört och då det givetvis är av största betydelse, att det för året erforderliga remontantalet anskaffas, finner jag mig böra tillstyrka, att medelinköpspriset för remont för innevarande år höjes från förut av Kungl. Maj:t bestämda 1,150 kronor till 1,500 kronor. Då antalet remonter, som skola inköpas, utgör 944, föranledes härav en ökad kostnad av $[(1,500 - 1,150) \times 944 =]$ 330,400 kronor.

Då de för närvarande rådande höga hästprisen till väsentlig del äro föranledda av den export av hästar till utlandet, som under de senaste åren ägt rum, synes det skäligt, att det för årets remontuppköp ytterligare erforderliga belopp bestrides från de medel, som genom nyssnämnda export influiter till statsverket. Enligt vad jag inhämtat, kunna dessa under statsverkets förvaltning stående s. k. hästförsäljningsmedel, i den mån de icke blivit för annat ändamål disponerade, beräknas uppgå till omkring 1,000,000 kronor.

Såsom förut nämnts, har medelinköpspriset för remonter under år 1918 beräknats till 1,150 kronor. Därest förhållandena skulle påkalla

en höjning av medelinköpspriset jämväl för nämnda år, torde framställning härom böra göras till 1918 års riksdag.

Jag får alltså hemställa, det tacktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att för höjande av medelinköpspriset för remonter under innevarande år från 1,150 kronor till 1,500 kronor må av de under statskontorets förvaltning stående s. k. hästförsäljningsmedlen tagas i anspråk ett belopp av högst 330,400 kronor.»

Härefter anförde chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Dahlberg:

»Med chefen för lantförsvarsdepartementet är jag enig angående behövligheten av att under nuvarande förhållanden väsentligt höja inköpspriset för remonter. Detta är nödvändigt icke blott för att armén för tillfället må kunna fylla sitt remontbehov utan även för att den varmblodiga hästaveln skall kunna bibehållas. Denna avel har under senare år gått tillbaka med icke mindre än 40 procent och det är att befara, att densamma icke kan stå att rädda för framtiden, om icke staten nu visar sig villig att ge uppfödarna skälig betalning. Jag vill särskilt framhålla, hurusom ett stort antal hästägare vägrat mottaga de pris, som i år bjudits. Stuteriöverstyrelsen har också i yttrande med anledning av intendentsdepartementets utlåtande den 27 februari 1917, vari departementet förklarade sig förhindrat tillstyrka högre medelpris än 1,150 kronor, kraftigt framhållit det för både armén och hästaveln ödesdigra i ett sådant beslut samt uttryckligen fränsagt sig allt ansvar för den ädla hästavelns framtid, därest icke medelpriset nu höjdes till 1,500 kronor. Då betäckningstiden nu är omedelbart förestående, medför varje dröjsmål fara för att den varmblodiga aveln i år skall försummas.

Då det sålunda är även från hästavelns egen synpunkt av största vikt, att remontprisen redan i år höjas, samt medel härtill icke lära kunna beredas under fjärde huvudtiteln, anser jag mig böra biträda föredragandens förslag, att 330,400 kronor må härtill användas av hästförsäljningsmedlen. Visserligen hade det synts mig önskvärt, att dessa medel fått sådan användning, att de kunde för en längre framtid gynnsamt påverka hästaveln — genom fondbildning eller på annat sätt — men då den varmblodiga aveln bäst gagnas genom att man nu söker rädda densamma vid en speciellt kritisk tidpunkt, anser jag en sådan åtgärd vara av förhållandena påkallad. Jag förutsätter emellertid, att för framtiden de medel, som må komma att behövas till remontinköp,

må, såsom redan i fjol ställdes i utsikt beträffande innevarande års behov, helt och hållet utgå från anslag under fjärde huvudtiteln.»

Statsrådets övriga ledamöter instämde i föredragande departementschefens hemställan.

Till vad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Harald Wiens.